

Dağ ve sis

'Hayatını Değiştirmelisin', yazarı Rachel Corbett'in deyişiyle dağ ve sisin öyküsü. Bir dağ gibi görmüş geçirmiş Rodin ile onun başından kalkmayan sis Rilke var bu öyküde. 'Elleriyle hayal kuran Rodin', Rilke'nin ihtiyaç duyduğu 'kalbinin kocaman ellerine' sahipti. Sanattan düşe, düşünceden biyografiye, şiirden heykele ustaca örülmüş bir kitap.

Hayatını Değiştirmelisin', "Nihayetinde Paris'in dağınık sokaklarında el yordamıyla yürüyüp ustalığa giden yolu bulan iki sanatçının portresi". Kitabın yazarı **Rachel Corbett**'in deyişiyle dağ ve sisin öyküsü. **Bir dağ gibi görmüş geçirmiş Rodin ile onun başından kalkmayan sis Rilke var bu öyküde.** Biri yaşlı diğeri genç bu adamı birleştiren kavram 'empati' ile açıklansa bile rasyonel bir Galli olan Rodin ile romantik bir Alman sayılan Rilke sayısız geçişkenliklerle birbirlerine nüfuz etmişler, yaratma arzusunun, büyük acıların ve sanat adına büyük adanmışlıkların da örneği olmuşlardır. Rachel Corbett'in, annesinin kendisine hediye ettiği 'Genç Bir Şaire Mektuplar'la başlayan macerası sonunda onu bu çalışmaya sürüklemiş, 'Genç Bir Şaire Mektuplar'da bulduğu 'yazıldığı zamanki hezeyanlı dönüşümün ruhunu net bir şekilde açığa çıkarması'ndan aldığı ilhamla, **iki büyük sanatçının ruhunu çözmeye götürmüştü.**

'Emile Zola, Claude Monet gibi sanatın geleceğini etkileyen' 1840'ta doğmuştu Rodin ve daha ilk eğitimini 'bakmaktan' almıştı. 'Tüm sanatçılar görmeyi öğrenmeli' idiyse eğer -gözleri başta iyi görmeyen Rodin için de öyle- insan bedeni gibi ahenkli gördüğü Kuzey Fransa'daki Saint-Pierre Katedrali'nin doğasını gözlemleyerek işe başlamıştı o. Matematik dersinde sürekli başarısız olan ve bu sebeple okuldan ayrılan Rodin, mimar Hausmann'ın kurduğu yeni Paris'e iş yetiştirmeye çalışan Petit Ecole'de bulunmuştu kendisini. Herhangi bir sanat düşüncesine de sahip değildi. "Heykel onun için bir meslekti ve hep öyle kalacaktı." Ergenliğini, Tiziano, Rembrandt ve Rubens'in eserlerinin önünde oturarak geçiren Rodin, Bibliotheque Nationale'e sıkça giderek resimli kitaplardan başyapıt kopyalama araştırmasını sürdürmüştü boş vakitlerinde. 'İçsel duyuları dışsal devinimler yoluyla ifade etmeyi anlamak' onun asıl vazifesine dönüşecekti.

Rilke ise Rene ismini doğumla

kaybedilmiş bir kız kardeşten alıyordu. Daha ilk başta, ölüm ve metafizik bir kader gibi gömleğine iliklenmişti. Rene Maria Rilke, soyluluk kazanma ihtimalini kaybetmiş bir annenin, 'incelik' kazandırmak maksadıyla şiir eğitimi vermeye başlamasıyla kendi yoluna sokulmuştu. Daha sonra da askeri akademide bulacaktı kendisini.

Rachel Corbett, ilkin paralel akışla her iki sanatçının, doğum, aile, eğitim, ilk sanat eğilimlerinin ayrıntılı dökümünü yapıyor ve onların ayrı kişilik röntgenlerini çekiyor. Pek çok net bilgiye ve yoruma rastlıyor okur bu akış içinde. Rilke, Paris'e adımını attığında 'makinelere devraldığı bir hayat akışı' ile karşılaşmıştı. 'Böcekleri hatırlatan insan kalabalıkları' içindeydi artık. 26 yaşındaydı ve 60'ını bulmuş Rodin'le tanışacaktı. Tanıştılar da. 'Kahkahası bir çocuğa verilen güzel hediyelere benzeyen' Rodin, Rilke'yle yakından ilgilendi. Paris dışındaki atölyesi 'Tolstoy'un evi kadar sade' idi ve **Rodin yürüyüşler boyunca Rilke'ye hayatını anlattı. Bir gazeteciye anlatır gibi değil, bir sanatçının çıkarabileceği dersler halinde...** 'Yaşayan bir ekosistemi andıran' Rodin'in atölyesinde çok şey gözlemleyecekti Rilke.

'Elleriyle hayal kuran Rodin', **Rilke'nin ihtiyaç duyduğu 'kalbinin kocaman ellerine' sahipti.** Rilke bir yandan Rodin biyografisine giderken belki asıl kendi sanatının ufuklarını yokluyordu. 'Hayatını Değiştirmelisin', **sanattan düşe, düşünceden biyografiye, şiirden heykele ustaca örülmüş bir kitap.** Rilke'nin Rodin'i nasıl yazdığına değil bu vesileyle nasıl Rilke olduğuna da odaklanıyor. ■

HAYATINI DEĞİŞTİRMELİSİN - RAINER MARIA RILKE VE AUGUSTE RODIN'İN HİKÂYESİ

Rachel Corbett
Çeviren: Kerime Dalyan
Yapı Kredi Yayınları, 2020
312 sayfa, 32 TL.